

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

навчальну діяльність без зайвого моралізаторства, фіксування помилок, хибних дій. На думку А. Маркової, таким чином здійснюється не лише врахування індивідуально-психологічних особливостей суб'єктів навчання, а й формування їхніх пізнавальних процесів, особистісних рис, діяльнісних характеристик тощо [323, с.19].

Отже, у процесі реалізації актуалізовані мають бути всі компоненти: когнітивний (пов'язаний зі знаннями й способами здобування їх), діяльнісний (пов'язаний із процесом набуття вмінь і навичок, досвіду застосування їх), мотиваційно-ціннісний (пов'язаний із мотивами й настановами), емоційний (пов'язаний із формуванням сприйняття світу). Особистісно зорієнтований підхід уможлиблює реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії кожного студента з урахуванням його здібностей.

Література

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підруч. [для студ., аспір. та молод. викл. вищ. навч. закл.] / Анатолій Миколайович Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
2. Бех І. Д. Особистісноорієнтоване виховання / Іван Дмитрович Бех. – Інститут засобів навчання. – К.: Атіка, 1998. – 204 с.
3. Кларин М. В. Педагогическая технология в учебном процессе: Анализ зарубежного опыта. М. В. Кларин. – М.: Педагогика, 1989. – 187 с.
4. Маркова А. К. Психология профессионализма / Аэлита Капитоновна Маркова. – М.: Просвещение, 1996. – 308 с.
5. Нагрибельна І. А. Формування мовної особистості засобом самостійної роботи студентів під час навчання курсу «Сучасна українська мова з практикумом» / І. А. Нагрибельна // Педагогічні науки : зб. наук. пр. Бердянського державного педагогічного університету. – Бердянськ: БДПУ, 2013. – № 1. – С. 188-193.

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ» В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Нестеренко М. М.

Бердянський державний педагогічний університет, Україна

Компетентнісна парадигма вищої педагогічної освіти, яка превалює сьогодні в суспільстві, вимагає осучаснення підходів до розуміння сутності процесу створення вчителем уроку (як його провідної складової професійної діяльності), а саме усвідомлення цього процесу як моделювання, та, відповідно до цього, удосконалення фахової підготовки бакалаврів з початкової освіти.

Філософське та загальнопедагогічне значення процесу моделювання обґрунтовано О. Дахіним, Л. Калапушою, В. Моляко, А. Семеновою, В. Штоффом, Г. Щедровицьким, Л. Фрідманом, І. Фроловим, В. Ясвіним. Застосування цього методу в організації навчання студентів педагогічних ВНЗ висвітлено в працях О. Березюк, О. Власенко, Ю. Кулюткіна, М. Левшина, Г. Сухобської та ін. Ідентичний напрям досліджень у сфері професійної підготовки вчителя початкової школи представлений роботами Н. Бахмат, Т. Водолазської, Л. Красюк, О. Троценко, У. Щербей. Удосконаленню дидактико-методичної складової системи професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до створення уроку становлять дисертаційні роботи Н. Воскресенської, П. Гусака, Л. Коваль, О. Коханко, Н. Максименко, І. Шапошнікової та інших учених.

Ми маємо на меті визначити зміст поняття «моделювання уроку» та структуру цього процесу.

З філософської точки зору А. Семенової, моделювання виступає засобом передбачення та дослідження будь-яких явищ, процесів або систем шляхом побудови та вивчення їх моделей або уточнення їх характеристик, оскільки це репрезентує чіткий зв'язок елементів, і формують уявлення про те, як ефективно змінити педагогічну реальність [3, с. 25].

Застосування методу моделювання, зазначає Л. Красюк, створює умови, максимально наближені до реальних, що в подальшому полегшує адаптацію майбутніх учителів початкової школи до справжньої професійної діяльності, дає можливість перетворити теоретичні знання, здобуті студентами, та ефективно використовувати їх для розв'язання практичних завдань [2].

Ефективність процесу моделювання в системі професійної підготовки педагогів початкової школи забезпечується наступним: по-перше, процесуально підкріплюється засвоєна теорія і методика, шляхом імітації реальних умов продуктивної взаємодії учасників навчального процесу; по-друге, можливість вільного вибору оптимальної технології навчання молодших школярів, дозволяє студентам поступово формувати особистий стиль педагогічної діяльності.

При цьому, урок розуміється як завжди змодельований результат ще не здійсненого плану, що спочатку знаходиться в полі діяльності педагога, а потім обов'язково має бути переведений у поле діяльності учнів, зазначає Л. Коваль [1].

Аналіз останніх наукових досліджень (В. Бондар, Т. Водолазька, Л. Коваль, О. Коханко, Л. Масол, О. Маринівська, О. Савченко, Н. Титаренко, А. Цимбалару, Т. Чернецька, І. Шапошнікова, У. Щербей та ін.) дозволив також розмежувати та пояснити дефініції «проектування» та «моделювання», які часто ототожнюються та вживаються в однаковому контексті створення вчителем уроку.

Проектування спрямоване на створення образу бажаної майбутньої освітньої системи з використанням показників та умов, що є принципово новими. Цей процес слід розглядати як діяльність, спрямовану на випереджальне створення педагогічної дійсності, яке пов'язане з глобальним цілепокладанням, прогнозуванням, розробкою теорій, концепцій, програм. Тобто, проектування – це процес створення великих педагогічних систем.

Моделювання, створення моделі уроку виступає одним з етапів проектування (педагогічної діяльності / освітнього простору / технологій / систем тощо), його частиною, у ході якого створюються моделі окремих освітніх подій. Це вміння системно вибудовувати і творчо організувати навчальний процес з предмета, пізнавальну діяльність школярів у всіх її виявах, прогнозувати можливі педагогічні ситуації та виробляти алгоритми впливу на суб'єктів навчання і виховання.

Ураховуючи вищесказане, моделювання уроку, на нашу думку, – комплексна професійна діяльність вчителя початкової школи з визначення основних параметрів уроку: планування алгоритму ефективної взаємодії з учнями в навчальному процесі з метою опанування останніми навчального матеріалу (змісту освіти); селекціонування змісту, методів і прийомів навчання, дидактичного інструментарію у комбінації доцільних технологій, враховуючи особистісні можливості молодших школярів; усвідомлення, конструювання та організація зв'язків між компонентами уроку, що є ефективним у досягненні поставлених цілей; аналітична діяльність з визначення ефективності створеної моделі.

Таке розуміння означеного ключового поняття дозволило нам уявити структуру (етапи) процесу моделювання уроку. В ній, планування розуміється як організаційний початок професійної діяльності й передбачає логічне впорядкування професійних задумів, визначення цілей, уточнення концепції або технологічної ідеї уроку; співвіднесення його мети з цілями навчальної теми, передбачення очікуваних результатів. Тобто поява загального уявлення про майбутній урок. Даний етап, як правило, уявний і усний. Етап селекціонування (з лат. *selectio* – вибирати) – це вибір або розробка основних компонентів педагогічного процесу: завдань, змісту, методів, ресурсів, видів навчальної діяльності. Конструювання – реалізація запланованого об'єкта – створення безпосереднього «скелету» уроку, тобто системи взаємодії вчителя й учнів, спрямованої на оволодіння останніми навчальним матеріалом відповідно до поставленої мети. На цьому етапі вчитель створює графічну модель (уявну або матеріальну) уроку, у вигляді плану, схеми, конспекту, сценарію тощо. Аналіз та рефлексія означає підбиття підсумків (результативності) моделі уроку в декомпозиції (протиставленні) з основною метою, що дозволяє визначити помилки та упущення, які слід доопрацювати.

Теперішня методологічна база вищої педагогічної освіти передбачає таку підготовку майбутніх учителів початкової школи, яка сприяє накопиченню алгоритмічного досвіду дій у конкретних ситуаціях. За таких умов, діяльність з моделювання уроку (фрагменту уроку) виступає оптимальним засобом формування власної професійної стратегії.

Література

1. Коваль Л. Особливості моделювання сучасного уроку математики в початковій школі відповідно до проблем її реформування / Людмила Коваль // Гірська школа українських Карпат. – 2015. – № 12-13. – С. 139-143.
2. Красюк Л.В. Формування основ професіоналізму майбутніх учителів початкових класів у процесі моделювання педагогічних ситуацій: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Людмила Василівна Красюк. – К., 2008. – 22 с.
3. Семенова А. Парадигмальне моделювання у професійній підготовці майбутніх учителів: монографія / Алла Семенова. – Одеса: Юридична література, 2009. – 504 с.

ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ КОНТЕКСТНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Ніконенко Т. В.

Бердянський державний педагогічний університет, Україна

Одним із актуальних завдань вищої школи є формування нової генерації педагогічних кадрів, які підготовлені до якісного забезпечення освітніх потреб особистості, розвитку її інтелектуального та культурного потенціалу. Особистісно орієнтований підхід є ключовим у процесі модернізації вищої